

Ďalšie sekcie kongresu boli venované iným svetadielom, umeniu a ochrane pamiatok. Pri takej širokej variabilite tém, akú vyžaduje svetový kongres, nie je ani možné čakať väčšie sústredenie na problematiku stredovekej archeológie. Tomuto oveľa lepšie poslúžia špeciálne zamerané konferencie s medzinárodnou účasťou.

Pri príležitosti medzinárodného kongresu otvorili v Bratislave niekoľko nových výstav. V Slovenskom národnom múzeu na hrade to bola nová expozícia pravekého a protohistorického vývoja Slovenska, ďalej výstava z nových výskumov na Slovensku. V Archeologickom múzeu SNM na Žižkovej ul. otvorili výstavu Germáni na Slovensku, v Mestskom múzeu v Bratislave výstavu Dejiny Bratislavy a na Devínskom hrade výstavu Kelti na strednom Dunaji. Účastníci kongresu mali možnosť zúčastniť sa dvoch predkongresových exkurzií, na Slovensko a do Čiech a na Moravu. V rámci kongresu sa uskutočnila jednodňová exkurzia, kde si účastníci mohli vybrať jednu z deviatich trás, sedem na Slovensku, dve na Moravu. Exkurzie boli zamerané tematicky, na stredovekú problematiku sa orientovali trasy: Čataj, Ducové-Kostolec, Piešťany, Trenčín, ďalej Sereď—Šintava, Nitra, Kostoľany pod Tribečom, Hronský Beňadik, Nové Vozokany a konečne Pohansko, Mikulčice, Mušov, Mikulov.

Kongres bol napriek objektívnym nepriaznivým okolnostiam vydareným podujatím a bol aj zahraničnými účastníkmi kladne hodnotený.

TATIANA ŠTEFANOVIČOVÁ

Vědecké zasedání „České země a Evropa ve středověku“

V tradiční řadě prosincových kolokvií pokračovalo i v roce 1991 oddělení dějin středověku Historického ústavu ČSAV. Zasedání, uskutečněné 4. prosince v areálu kláštera v Emauzích, zahájil ředitel ústavu F. Šmahel. Zdůraznil, proč téma „České země a Evropa ve středověku“ má svoji aktuálnost i dnes. Poté následovala pestrá škála příspěvků, které se z různých hledisek dotýkaly ústředního tématu.

V úvodním slově nastínil D. Třeštík problém historického chápání Evropy ve vztahu k dnešku. Jeho nekonformní pohledy, někde břitce formulované, vzbudily největší ohlas, ať pozitivní nebo kritický. O postavení přemyslovského státu v politickém systému raně středověké Evropy referoval J. Žemlička, zápas dynastií ve střední Evropě ve 13. a 14. století zhodnotil F. Kubů. O vývoji v pozdně středověkých Čechách z pohledu Norimberka a říše pojednal M. Polívka a politiku moravských markrabat na přelomu 14. a 15. století nastínil J. Mezník. Interpretaci jednoho z letáků druhé poloviny 15. století, nesporně zajímavého i v kontextu českých dějin, předložil F. Šmahel. Na potřebu řešení periodizačních otázek z období pozdního středověku a raného novověku upozornil A. Kostlán.

V programu, členěném do dvou bloků (dopolední a odpolední), byl vyhrazen i prostor na diskusi. Kritické poznámky se zaměřily hlavně na věcné doplnění některých referátů. Příspěvky budou otištěny ve sborníku Mediaevalia Historica Bohemica č. 2. Zdařilá akce prokázala, že o setkání podobného druhu zájem neopadá.

JOSEF ŽEMLIČKA